

Abstrakt

Cílem předkládané disertační práce je zkoumat a charakterizovat inovativní přístup CLIL (Content and Language Integrated Learning), vymezit rozsah tohoto pojmu, stanovit profil učitele CLILu na základě dovednostních dimenzí. Role učitele je pro zavedení jakéhokoli inovativního přístupu klíčová, definovat profil CLILového učitele tak znamená stanovit komplexní implementační kritéria pro úspěšnou realizaci CLILu ve škole. Název naší práce - Výuka všeobecně vzdělávacích předmětů prostřednictvím cizího jazyka jako komunikačního prostředku - plně koresponduje s obsahem akronymu CLIL.

Teoretická část je rozdělena na čtyři oddíly. První oddíl pojednává o východiscích a cílech práce prizmatem tří základních paradigmat – filozofické, pedagogické a jazykové. V druhém oddíle terminologicky vymezujeme, třídíme a popisujeme procesy pedagogické interakce a komunikace ve škole s důrazem na CLIL. Pozornost věnujeme hlavním aktérům těchto procesů – učitelům a žákům. Ve třetím oddíle se zaměřujeme na vztah CLILu k bilingvistice, k vybraným teoriím osvojování jazyka, ke kurikulárním reformám a jiným vybraným aspektům. Ve čtvrtém oddílu prezentujeme profil CLILového učitele jako teoretický základ pro naše výzkumné šetření.

Empirická část se skládá ze dvou kapitol. V první kapitole mimo jiné charakterizujeme a zdůvodňujeme design výzkumu, specifikujeme výzkumný soubor a cíle výzkumu. V druhém oddíle provádíme vyhodnocení kvalitativních dat pomocí kódů, které se seskupují v kategoriích a ty následně vytvářejí dimenze – nejvyšší stupeň abstrakce. Zjišťujeme, které dimenze jsou pro profil CLILového učitele stěžejní. V kvantitativní části výzkumu zjišťujeme názory žáků na učitele, kteří s konceptem CLILu pracují a zároveň vyučují danému předmětu bez CLILu.

V závěrečných kapitolách jsou diskutovány výsledky teoretické a výzkumné části, praktické využití získaných poznatků je prezentováno v podobě jasně formulovaných návodů pro pedagogickou praxi.

Klíčová slova: CLIL, profil učitele CLILu, implementace CLILu ve škole, bilingvistika, interakce a komunikace ve školní třídě, dovednosti učitele.